

آداب دعا بر اساس روایات/ سه قسم آداب برای دعا

دعا مانند هر عبادت دیگری اگر بر طبق اصول و آداب سفارش شده انجام شود اثر بیشتری دارد.

خبرگزاری مهر- دعا مانند هر عبادت دیگری اگر بر طبق اصول و آداب سفارش شده انجام شود اثر بیشتری دارد.

توجه به خدا با آن همه عظمت و قدرت از یک سو، و نیازمندی، بیچارگی، فقر و تنگدستی آدمی از سوی دیگر، ما را وادار می‌دارد تا اگر بنا داریم در محضر او حاضر شویم و بر در رحمت او بکوبیم و از خوان بیکران نعمت او نیاز خویش را برآورده سازیم باید خود را به آراستگی، شایستگی، ادب، فروتنی و آیین مناسب معاشرت با حضرتش مزین کنیم این آیین معاشرت که از آن با نام آداب دعا یاد می‌کنیم بر سه قسم است:

الف: آداب قبل از دعا

ب: آداب هنگام دعا

ج: آداب پس از دعا

اینک با استفاده از آیات و روایات به معرفی یکایک آداب سه گانه می‌پردازیم.

آداب قبل از دعا

1- پرهیز نمودن از حرام خوارگی

2- حسن ظن داشتن به خدا

3- صدقه دادن

4- خود را معطر و خوشبو کردن

5- به مسجد رفتن و یا رو به قبله قرار گرفتن

6- وضوع گرفتن و خود را با طهارت ساختن

1- پرهیز نمودن از حرام خوارگی

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمودند: هر کس چهل شبانه روز از مال حلال بخورد، خداوند قلبش را نورانی می‌گرداند. و نیز فرموده اند: هر که دوست دارد دعایش مستجاب شود باید خوراک و کسبش را حلال نماید.

2- حسن ظن داشتن به خدا

آیاتی چند ما را به اتکال و اعتماد و پشتگرمی و تکیه نمودن بر خدا و خوش گمان بودن در مورد برآورده شدن حاجاتمان از سوی او امر می‌فرماید از جمله: خدا همانا آنان را که بر او توکل کنند دوست دارد.

با توجه به چنین اعتمادی است که امام صادق علیه السلام می‌فرمایند: هر گاه دعا کردی گمان کن که حاجتت بر در خانه است.

3- صدقه دادن

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله فرمودند: صدقه مومن در دست سائل قرار نگیرد تا واقع شود در دست خدای تبارک و تعالی و سپس این آیه را تلاوت نمودند: آیا نمی دانید که خدا همانا توبه را از بندگان قبول می کند و صدقات را می ستاند؟

در قرآن کریم مشاهده می کنیم به اهل ایمان صدر اسلام امر می شود که حتی قبل از سخن گفتن با پیامبر صلی الله علیه و آله نیز صدقه دهند: ای اهل ایمان، هر گاه بخواهید که با رسول سخن سری گوئید یا سئوالی کنید پیش از این کار باید مبلغی صدقه دهید که این صدقه بهتر و پاکیزه تر است و اگر از روی فقر چیزی برای صدقه نیابید در این صورت خدا البته آمرزنده و مهربان است.

4- خود را معطر و خوشبو نمودن

5- به مسجد رفتن و یا رو به قبله قرار گرفتن

روایت شده است که حضرت امام صادق علیه السلام وقتی طلب حاجتی داشتند در وقت ظهر طلب می کردند و چون این اراده را می نمودند، اول چیزی را تصدق می کردند و خود را به بوی خوشی خوشبو می ساختند و به مسجد می رفتند و حاجت خود را می طلبیدند.

6- وضو گرفتن و خود را طهارت ساختن

امام صادق علیه السلام می فرمایند: کسی که وضو را به نحو نیکو بگیرد و دو رکعت نماز با رکوع و سجود صحیح به جای آورد و سلام نماز بگوید و آنگاه خدا را بستاند و بر رسول و آل او درود فرستد سپس حاجت خویش را از خدا بخواهد...

ب: آداب هنگام دعا

1- گفتن بسم الله الرحمن الرحیم در ابتدای دعا

2- مقدم داشتن مدح و ثنای حضرت حق بر دعا و حاجت

3- مقدم داشتن صلوات بر دعا و حاجت

4- اعتراف به گناهان

5- استغفار از گناهان

6- توسل جستن به معصومین

7- توجه قلبی به دعا

8- اظهار خضوع و خشوع در دعا

9- نام بردن حاجت در دعا

10- در پنهانی و خفا دعا کردن

11- عمومیت دادن دعا

12- دسته جمعی دعا کردن

13- مقدم داشتن دیگران بر خود در دعا

14- بلند کردن دستها هنگام دعا

15- سجده نمودن در دعا

16- اصرار و پافشاری داشتن در دعا

17- ترک شتاب در دعا

18- در غیاب برادران دینی دعا کردن

19- گریه کردن و اشک از چشم جاری ساختن

شایسته است مسلمین به تبعیت از قرآن کریم و نبی اکرم و دیگر پیشوایان اسلام سلام الله علیهم اجمعین هر کار خود و از جمله دعا را با نام و یاد خدا شروع کنند. سر گرم شدن به امور زندگی و اشتغالات روزمره و نسیان و فراموشی رب العالمین عاملی می شود تا حقیقت وجودی خویش را نیز به باد فراموشی سپاریم. شروع هر فعالیتی با بسم الله الرحمن الرحیم تفکر توحیدی را در آدمی زنده نگه می دارد.

امام صادق (علیه السلام) می فرمایند: هر کاری که با بسم الله آغاز نگردد، به فرجامی نیکو نخواهد رسید. و پیامبر عظیم الشان اسلام صلی الله علیه و آله در مورد فرموده اند: دعایی که با بسم الله الرحمن الرحیم شروع گردد رد نمی شود.

امام صادق (ع) می فرمایند: هر گاه بخواهی دعا کنی پس خدای عزوجل را به عظمت و حمد و ستایش و تسبیح و تحلیل و ثنا یاد کن، آنگاه بر محمد و آل او صلوات بفرست سپس سؤال کن که از خدا آنچه را بخواهی.

بدان که برخی از اهل علم گویند شایسته است دعا کننده زمانی که به تمجید و ثنای الهی مشغول است باید ذکر اسماء حسناى الهی نیز داشته باشد که مناسب با مطلوبش است.

"در قرآن کریم می خوانیم: همانا خداوند و ملائکه اش بر نبی صلوات می فرستند ای کسانی که ایمان آورده اید، بر او صلوات فرستید و تسلیم محض گردید". طبق این آیه بر هر مسلمانی فرض است تا سلام و صلوات خویش را نثار نبی اکرم صلی الله علیه و آله کند.

امام صادق (ع) فرموده اند: بپرهیز از اینکه درخواست نمایید از خداوند حاجتی از حوایج دنیا و آخرت را مگر آنکه اول حمد و ثنای الهی را به جا آورید و او را مدح و ستایش نمایید آنگاه درود بر پیغمبر و آل او بفرستید و سپس اعتراف به گناه کنید و سپس آنگاه حاجت خود را از خدا طلب کنید.